

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 16 november 2021

Betreft Beantwoording vragen over het afschot van wilde zwijnen

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik uw Kamer de antwoorden op de vragen van het lid Vestering (PvdD) over het afschot van wilde zwijnen (kenmerk 2021Z17992), ingezonden 14 oktober 2021.

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

2021Z17992

1

Kent u de berichten 'Recordafschot wilde zwijnen door voedseltekort in Veluwe bossen' en 'Een zware winter zorgt niet voor sterfte bij zwijnen, dat doet de jacht'?¹²

Antwoord

Ja.

2

Klopt het dat u geen nationaal overzicht heeft van de afschotcijfers, de vergeven afschotvergunningen en hoeveel zwijnen en/of herten er zijn geteld? Zo ja, hoe kunt u dan inhoud geven aan uw eindverantwoordelijkheid voor de natuur? Zo nee, kunt u deze cijfers met de Kamer delen?

Antwoord

Dat klopt, dit overzicht heb ik niet. Toezicht op afschotcijfers is een gedecentraliseerde verantwoordelijkheid van provincies. Faunabeheereenheden rapporten aan de desbetreffende Gedeputeerde Staten. Faunabeheereenheden publiceren deze vervolgens op hun website en deze is voor eenieder te raadplegen.

Systeemverantwoordelijkheid neem ik door toe te zien of het systeem functioneert en of een ieder in staat is zijn eigen rol te vervullen. Het Rijk is verantwoordelijk voor de kaders en ambities en de provincies zijn verantwoordelijk voor het invullen en uitvoeren van dit beleid. De keuze of de provincies maatregelen nemen die daarvoor zijn benoemd of andere - vergelijkbare of betere - maatregelen, is de verantwoordelijkheid van de provincies. Desgewenst kunnen Rijk en provincies hierover in overleg treden.

3

Controleert u de faunabeheerplannen van de provincies om invulling te geven aan uw eindverantwoordelijkheid? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe vaak controleert u deze plannen en hoe?

Antwoord

¹ NOS, 9 oktober 2021, 'Recordafschot wilde zwijnen door voedseltekort in Veluwe bossen' (<https://nos.nl/artikel/2400948-recordafschot-wilde-zwijnen-door-voedseltekort-in-veluwe-bossen>)

² Trouw, 10 oktober 2021, 'Een zware winter zorgt niet voor sterfte bij zwijnen, dat doet de jacht' ([Een zware winter zorgt niet voor sterfte bij zwijnen, dat doet de jacht | Trouw](#))

Nee, zoals ik in het antwoord op vraag 2 aangeef wordt door de Gedeputeerde Staten van de provincies toezicht gehouden op de faunabeheerplannen. Ik zie dit niet als mijn verantwoordelijkheid.

Ons kenmerk
DGNVLG / 21265198

4

Kunt u aangeven hoe u invulling geeft aan uw eindverantwoordelijkheid met betrekking tot de staat van de natuur, wanneer u geen overzicht heeft van de draagkracht van leefgebieden en hoe deze zich tot elkaar verhouden?³

Antwoord

Zie mijn antwoord op vraag 2.

5

Deelt u het inzicht dat u, als eindverantwoordelijke, een overzicht zou moeten hebben van de getelde dieren, de afschotcijfers en de omvang van de populaties in alle Nederlandse leef- en natuurgebieden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer gaat u dit opstellen?

Antwoord

Zoals ik bij vraag 2 heb aangegeven zie ik het niet als onderdeel van mijn systeemverantwoordelijkheid om overzichten en cijfers bij te houden. Provincies zijn hierin bevoegd gezag.

6

Klopt het dat er landbouwenclaves zijn op de Veluwe? Kunt u aangeven hoeveel hectare deze omvatten en wat er wordt verbouwd? Welk gedeelte van de gebieden is deugdelijk afgeschermd om schade van in het wild levende dieren te voorkomen?

Antwoord.

Ja, er zijn landbouwenclaves op de Veluwe aanwezig. In totaal wordt 7.524 hectare (ha) (GDI, 2021) geheel omsloten door Natura 2000-gebied; daarvan is 3.006 ha in agrarisch gebruik en dus aan te merken als landbouwenclave. In volgorde van afnemende oppervlakte gaat het met name om grasland, snijmaïs, granen en aardappelen. Daarnaast vindt er ook agrarisch gebruik plaats binnen het Natura 2000-gebied Veluwe; het gaat daarbij om kleine locaties die mede van belang zijn voor de vogelsoorten waarvoor het gebied is aangewezen. De omvang hiervan is 2190 ha akker- en grasland. Deze oppervlakte is dus Natura 2000-gebied.

Op veel plekken zijn maatregelen getroffen om de gebieden af te schermen, bijvoorbeeld zwijn-kerende rasters rond de agrarische enclave Uddel Elspeet. Om welk deel van de landbouwenclaves het gaat, is niet exact bekend.

7

Hoeveel hectare van deze landbouwgebieden wordt meegerekend als Natura 2000-gebied?

Antwoord

2190 ha akker- en grasland, zie mijn antwoord op vraag 6.

³ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 35

8

Hoeveel hectare van deze landbouwgebieden is ingetekend als nog niet gerealiseerde natuur?

Ons kenmerk
DGNVLG / 21265198

Antwoord

Dit is terug te vinden in het Natuurbeheerplan (NBP) van de provincie⁴. In het NBP begrenzen en beschrijven provincies de gebieden waar beheerders subsidie kunnen krijgen voor het beheer en de ontwikkeling van natuur, agrarische natuur en landschapselementen. De begrenzing is aangeduid op twee kaarten, de beheertypenkaart en de ambitiekaart. Op de beheertypenkaart staat de actuele natuursituatie voor het (agrarisch) natuurbeheer. Op de ambitiekaart staat de ambitie van de provincies voor de (agrarische) natuur. Het NBP wordt vastgesteld en gewijzigd bij besluit van Gedeputeerde Staten van de provincies.

9

Is er onderzoek gedaan naar de gevolgen voor trek- en zwervgedrag van wolven wanneer hun leefgebied verstoord wordt door jacht op hun prooidieren en wat de effecten kunnen zijn voor hun foeragegedrag met betrekking tot landbouwhuisdieren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat zijn daarvan de resultaten?

Antwoord

Tot op heden is niet gebleken dat wolven verstoord worden door het beheer van grote hoefdieren. Wanneer wolven in gebieden komen met meerdere prooi-soorten (dam-, edelhert, ree en wild zwijn) die in voldoende omvang aanwezig zijn, is het risico op predatie van landbouwhuisdieren laag. Wolven hebben een duidelijke voorkeur voor wilde dieren.

10

Is het u bekend dat jagers met name mannelijke dieren schieten en daarmee de natuurlijke populatiedynamiek kunstmatig beïnvloeden? Zo nee, waarom niet en bent u bereid daar nader onderzoek naar te verrichten? Zo ja, hoe beoordeelt u het kunstmatig beïnvloeden van de natuurlijke populatiedynamiek en bent u bereid hier paal en perk aan te stellen?

Antwoord

Navraag bij de provincie Gelderland leert mij dat er in absolute aantallen meer vrouwelijke dieren worden geschoten dan mannelijke. Interpretatie en aansturing is aan Gedeputeerde Staten. Het is niet aan mij om te treden in de afwegingen en besluiten die de provincie hierbij neemt.

11

Kunt u aangeven of er nog gejaagd mag worden in delen van de Veluwe die mogelijk afgesloten worden vanwege toeristische drukte?⁵

Antwoord

Faunabeheer vindt uit oogpunt van veiligheid bij voorkeur plaats op rustige plekken. De precieze locatie is een afweging die de jachthouder maakt.

⁴ [Het Natuurbeheerplan - BIJ12](#)

⁵ Nu.nl, 12 oktober 2021, 'Veluwe gaat waarschijnlijk deels op slot om kwetsbare natuur te beschermen' (<https://www.nu.nl/binnenland/6162004/veluwe-gaat-waarschijnlijk-deels-op-slot-om-kwetsbare-natuur-tebeschermen.html>)

12

Kunt u deze vragen één voor één en binnen de gestelde termijn beantwoorden?

Antwoord

Ja.